

Macia, i la Seva Humanitat

per Maria Dolors Bargalló

Parlar del nostre estimadíssim Avi, mai no oblidat, és per a nosaltres que tant el varem estimar, una joia espiritual.

Els que varem tenir la sort i el privilegi de conviure amb don Francesc Macià, en hores de joia, i també d'angoixa, durant aquells anys inoblidables de Catalunya, conservem en el nostre pensament molts bells records. Ens plau de tant en tant evocar-ne algun, en la intimitat, al redós d'una taula, o bé en diades con aquestes, que els amics i els seus deixebles reten a la seva memòria un homenatge.

Recordem l'amor que la gent del poble sentia per ell, com es desvetllava pel benestar dels infants i del seu pervindre, com era atent als sentiments dels altres i també com es preocupava en tot el que era humanament possible en no ferir-los.

Relacionat amb això que acabem de dir, volem contar un fet, bell per la seva senzillesa i gran per la seva profunditat, que és una de les coses que més em varen impressionar d'aquelles seves espontànies i admirables reaccions humaníssimes que el feien tan estimar per tothom.

Era en una d'aquelles sortides dels diumenges en què Macià solia visitar algun dels nostres pobles, per tal de conèixer els seus afanys i les seves necessitats. Ara no recordo exactament el nom del poble (haviem anat a tants!); el que sí recordo, és que hi estaven presents, Roc Boronat, Ventura Gassol, el doctor Trabat, Lluís Companys —l'altre President inoblidable—, i jo.

L'acte havia estat magnífic; un públic de gom a gom, aplaudiments, visques, eufòria... La gent estava tan entusiasmada, que no trobava el moment de deixar el senyor Macià. I, ara una comissió, adés una altre, anaven exposant-li els seus problemes i els seus anhels de millorament. Escoles, aigua, una carretera, etc. Entretant, a un d'aquells pàgoses, se li va acudir a explicar-li que hi havia una velleta paralítica la qual tenia un únic anhel, una sola obsessió en la seva vida caduca. Volia conèixer al senyor President, abans de morir. Però estava tan sola, i tenia tan poques possibilitats. No podia abandonar la cadira de braços, en la qual passava les hores del dia entre les quatre parets de la seva caseta allunyada i humil. Tot va ser sentir aquestes paraules, com el senyor Macià ja estava dempeus per anar-hi ell, personalment.

Recordo perfectament que havia plogut moltíssim, i el riu anava crescut. Els carrers estaven plens de fang, però totes aquestes coses no eren per ell cap obstacle. I ja ens teniu darrera seu per arribar a peu a un dels més allunyats barris del poble, així com també del més pobres.

La velleta era pobre, però polida. La casa no tenia més que allò estrictament necessari, indispensable; però tot era net... Francesc Macià, com un Apòstol de la bonesa, va parlar amb aquella velleta l'única il·lusió de la qual era poder contemplar la cara fina i senyorial de don Francesc.

Sé que per aquella velleta les coses després anaren millor, i que va rebre una cadira de rodes perquè pogués almenys sortir al carrer a prendre el sol, i veure com la vida passava. Mai no es digué qui ofrenà aquell obsequi tan útil i tan humà, perquè l'autor d'aqueixes bones obres no li agradava que se'n parlés.

Aquelles hores lluminoses, ens compensen encara avui de les dificultats de l'hora present, i de l'enyorament de la Pàtria llunyana.

L'HEROI

Aquell tan conegut retrat de Macià, calçant-se un guant, el simbolitza perfectament. Tot català espera que acabi la senyorívola operació perquè digui, bo i estenent la mà: "Anem". Els no catalans veuen l'actitud ferma del cavaller disposat a acudir a la palestra i que aquella mà no es despullarà més que per estendre-la nua a l'amic, per signar un pacte just, o per tal d'alçar de terra al vençut.

Cada any, cada aniversari, quan amb més motiu es recorda Macià, la seva figura s'ageganta més i més, i el català l'ha de tenir present en tots els moments per estimul i exemple.

El President Macià va ser un polític, un estadista, un home bo i un cavaller; però per tal de definir-lo amb un sol mot no podem qualificar-lo de cabdill, ni de líder; no era res d'això... Si ens entestem en qualificar-lo res no trobarem tan just com el d'HEROI, heroi no a la manera clàssica o bàrbara, sinó tal com el concedeix i defineix Tomàs Carlyle.

FERRAN ZULUETA

Francesc Macia

L'estel lluita en el vostre esguard

Sou viu, al pensament, com ferida oberta,
ens guieu, talment com quant minyons,
que ens mantenien la fe viva i alerta
i ens dalejàveu vers les nobles il·lusions.

Sou viu en l'insult, el silenci, la lloança,
el cant sense so, la bandera amagada,
la misèria de la llengua manllevada;
en la por, la gosadia i l'esperança.

Sou viu com l'estel. En el demà de glòria,
aquest poble somort, junyit a l'esclavatge,
fuetjat per un mal tros d'història
que de cada instant en fa un punyent ultratge,
de genolls el record, a la vostra memòria,
dempeus i cap alt us retrà homenatge.

Roc Boronat